

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Хухра Л.С.

студентка,

Львівський національний університет імені Івана Франка

НОВІТНЄ РОЗУМІННЯ ТАНЦЮВАЛЬНИХ ТЕХНІК В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Кожний танцювальний напрямок несе в собі певні завдання внутрішнього змісту. Народний танець відображає народну душу, історико-побутовий – дух часу, бальний – етикет і естетику вищих верств суспільства, класичний, за деяким винятком, чистоту ліній і самозамилування танцюриста, володіє складними елементами і т.д.

Відзначимо, що напрямків в сучасній хореографії є надзвичайно багато і кожна має свою філософію, та використовує різноманітні танцювальні техніки.

Відзначимо, особливість сучасного танцю. Сучасний танець – напрям мистецтва танцю, що включає танцювальні техніки та стилі ХХ – початку ХХІ ст. В даному напрямку танець розглядається як інструмент для розвитку тіла танцівника і формування його індивідуальної хореографічної лексики.

Для сучасно танцю властиві наступні танцювальні техніки

Graham Technique – техніка танцю модерн, створена американською танцівницею і хореографом Мартою Грем (1894-1991).

Так, зауважимо, що у роки, коли проходило учнівство Грем, на танець дивилися головним чином як на розвагу – він був складовою частиною костюмованих вистав та балів. Статус мистецтва мав тільки один вид танцю – балет, який в Америці вважався європейською штучкою.

Як наслідок, Грем відзначила, що вона не хоче бути ні деревом, ні квіткою, ні хвилиною. У своїх танцях вона відмовилася від стандартного погляду на жіночність і прагнула до того, щоб зробити свої персонажі безособовими, умовно-формальними, сильними і навіть маскуліні.

Це був абсолютно новий підхід до фізики руху, підпорядкованого диханню і анатомічних змін при дихальному процесі. Грем оголила механізм руху – зусилля і розслаблення, ретельно приховувані в класичному танці. Це стало найважливішими елементами її техніки, її концепцією руху, що базується на «стисненні – вивільненні».

Humphrey-Weidman Technique – техніка танцю модерн, заснована на теорії і дії падіння і відновлення танцівницею Доріс Хамфрі і Чарлзом Вейдманом в 1920-1930-і рр.

Хамфрі вивчала своє тіло, що рухається перед дзеркалом і розробила теорію, згідно з якою всі рухи тіла представляють собою різні фази і варіації двох основних моментів-падіння і піднесення (fall and recovery). Вони коливаються між станом рівноваги (при вертикальному положенні) і його повним порушенням, коли тіло повністю підпорядковане земному тяжінню (при горизонтальному положенні). На цій основі вона і створила власну систему, яка застосовується як для аналізу танцю – його композиції, ритму, пластично-динамічної структури, так і для навчання. Танцювальний стиль Хамфрі відрізнявся від стилю Грем як більшою плавністю, так і переважанням широких рухів опускається на підлогу і піднімається тіла і легких переступань ніг.

Lester Horton Technique – техніка танцю модерн, створена американським танцівником, хореографом і викладачем танцю Лестером Хортоном. Дана техніка спрямована на розширення діапазону рухів і розвиток виражальних можливостей будь-якого тіла, вона використовує комплексну систему вправ для всіх частин тіла, включаючи навіть очі і мову. Хортон розвинув свій власний підхід, який включив різноманітні елементи включаючи індіанський народний танець, японські жести руки, яванське і Балійском ізоляцію для верхньої частини тіла, особливо очей, голови і рук. Хортон також включав афрокарібські елементи. Техніка підкреслює ціле тіло, анатомічний підхід.

Hawkins Technique – техніка танцю модерн, створена американським танцівником і хореографом Еріком Хоукінсом. Техніка Хоукінса втілює філософію, що танець повинен інтегрувати тіло, розум і душу і в той же час слідувати науковим принципам. Ця система підготовки танцюристів. Вона розглядається через різні ілюстрації, образи, малюнки, які показують взаємозв'язок між рухами тіла і повсякденними об'єктами. Таке живе уявлення і є оригінальність техніки Хоукінса, особливе філософське мислення і метод навчання.

Cunningham Technique – техніка танцю постмодерн, розроблена американським танцівником, хореографом і викладачем Мерсом Каннінгхем.

Каннінгем використовував нові технології, щоб розширити спектр рухів людини і можливості його координації. Від танцюристів це вимагає значних зусиль, зміни їх «природних» способів рухатися. Танцюристи трупи Каннінгема як би «переписують» закони людської координації. Його роботи часто критикувалися за їх нібито чисту формальність і навіть відсутність гуманізму. Проте, його об'єктивність далека від порожнього формалізму і має на меті боротьбу з культурними стереотипами.

Не створивши нової системи танцю, Каннінгем прагнув змінити загальноприйняте уявлення про те, що таке танець. Він вважав, що емоційне начало має привноситься в хореографію глядачем, а не хореографом або танцівником. Його естетика близька театру абсурду і алеаторику в музиці. Каннінгем особливе значення надавав всьому випадковому і ненавмисному. На його думку, щоб осмислити рух, воно не обов'язково має бути послідовним; головна художня цінність руху – його переривчастість і

алогічність. Каннінгем свідомо відгородився від норм, прийнятих в хореографії, мистецтві.

Release based Technique – техніка сучасного танцю, заснована на звільненні (релізі) деяких груп м'язів з метою отримання навичок використання тільки тих груп м'язів, які необхідні в процесі танцю. За допомогою техніки реліз розвивається розуміння власного тіла, що дає велику різноманітність для розвитку хореографічної лексики танцівника. У процес вивчення техніки включені анатомічні аспекти, такі як: кісткова структура, м'язова, дихальна і нервова системи.

Техніка в одному з напрямків сучасного танцю, заснована на release тощо. звільнення деяких груп м'язів для того, щоб використовувати в танці тільки необхідні і за рахунок цього урізноманітнити розуміння свого тіла і хореографію.

Основна увага приділяється трьом базовим програмами, що є обов'язковими в сучасному танці, а саме: баланс, артикуляція (імпульс, інерція), гравітація (центр ваги, робота з вагою). Важливим аспектом курсу є навчання техніці *par terre* (роботи з підлогою), техніці падіння і зміщення балансу.

Contact Improvisation – танець, в якому імпровізація будується навколо точки контакту з партнером. Контактна імпровізація є однією з форм вільного танцю. Контактну імпровізацію танцюють в формі перформансу або в формі соціального танцю. Часто останнє відбувається в формі «джемів», де люди можуть як приймати участь в танці, так і виступати в якості глядачів, і міняти ролі в будь-який момент.

Контактна імпровізація – це форма руху, імпровізація, залучаються два тіла в зіткнення. Це спосіб бути разом і взаємодіяти на чисто фізичному рівні. Це вільний танець, заснований на натхненні і моментальне настрої. Це спроба розуміння.

Двоє людей в зіткненні рухаються разом, підтримуючи спонтанний тілесний діалог через чуттєві сигнали розподілу ваги і інерції. Тіла танцюючих гойдаються, крутяться, перекочуються, перелітають один через одного, обертаючись відносно загального центру. Тіло вчиться розслаблятися, звільнятися від м'язової напруги. Тіло усвідомлює свої природні рухові можливості.

Контактна імпровізація – це вільне дослідження наодинці з партнером можливостей руху, можливість пограти, можливість спільної творчості і можливість просто бути і говорити через своє тіло. Контакт вчить бути «тут-і-тепер» при безперервному зміні зовнішніх умов, довіряти простору і партнеру, відчувати і слухати.

Через дотик, пошук спільних траєкторій руху контактна імпровізація досліджує такі поняття, як підтримка, опора, вміння віддавати і приймати, дотримання і опір, рівновагу і баланс, прийняття відповідальності і пошук рішення. Танець в контактної імпровізації направляється відчуттями партнерів. Дозволити танцю статися, можна сказати це основний принцип.

Отже, ми розглянули сучасні танцювальні техніки, які використовуються у хореографічному мистецтві. Відзначимо, що кожна з названих технік має свою особливість та «родзинку», яка впливає на емоційне сприйняття різних стилів танців.

Список використаних джерел:

1. Лосев А. Ф. Лукиан о танцевальном искусстве. История античной эстетики. Эллинистическая эстетика II–I веков / А. Ф. Лосев; [под общ. ред. Тахо-Годи А. А., Троицкий В. П.]. – М. : Мысль, 2002. – С. 5–84. – Том V, кн. II.
2. Худеков С. Н. История танцев / Худеков С. Н. – СПб. : Петербургская газета, 1913. – 309 с. : ил. ; часть I.
3. Чеккетти Грациозе. Полный ученик классического танца. Школа Енрико Чеккетти / Чеккетти Грациозе: пер. с ит. Е. Лысовой. – М. : Астрель, 2007. – 508 с.
4. Шариков Д. І. Хореографія : навчальний посібник для студентів ВНЗ Театральне мистецтво / Д. І. Шариков. – К. : КиМУ, 2011. – 184.
5. Говард Г. Техника европейских танцев / Пер. с англ. А. Белгородского. – СПб.: Издательство «Артис», 2003. – 256 с.
6. Мур А. Бальное танцевание / Пер. с англ. Н.В. Шарыгина. – Л., 1997. – 320 с.